

Innhold

FORORD	13
<u>KAPITTEL 1</u>	
Barns land AV REIDAR HJERMANN	14
Barneombudet.....	15
<u>KAPITTEL 2</u>	
Barndom jorda rundt AV HILDE FRAFJORD JOHNSON	22
<u>KAPITTEL 3</u>	
Om det å møte AV MARGRETH OLIN	28
<u>VOKSNE HAR MAKT!</u>	
AV NANNA STRAND OPSAL	31
<u>KAPITTEL 4</u>	
Barns rettigheter og muligheter AV KIRSTEN SANDBERG.....	32
Innledning.....	33
Barnets beste	34
Barnets rett til å bli hørt	37
Ikke-diskriminering.....	42
Barnets rett til liv, overlevelse og optimal utvikling.....	43
Sivile rettigheter og friheter.....	44
Familiemiljø og alternativ omsorg.....	46
Grunnleggende helse og velferd	47
Utdanning, fritid og kulturelle aktiviteter.....	48
Spesielle beskyttelsestiltak.....	49
Avslutning	49
<u>KAPITTEL 5</u>	
Barns medbestemmelse sett med barns øyne AV ELISABETH BACKE-HANSEN	52
Innledning.....	53
Når barn selv definerer medbestemmelse.....	53
Medbestemmelse hjemme.....	55
Deltakelse i skolen	56

Barns opplevelse: aktører med innflytelse.....	57
Kjenner et utvalg norske barn til FNs barnekonvensjon og konsekvensene av den?	57
Medvirkning og medborgerskap	58
 <u>KAPITTEL 6</u>	
Respekt for barnas forstand AV MAGNE RAUNDALEN OG JON-HÅKON SCHULTZ	62
Scene 1: Krigstraumatiserte barn.....	63
Scene 2: Barn med kreft.....	64
Barn skal få høre, og de skal bli sett og hørt	65
Krisepedagogiske samtaler.....	68
 <u>VENNER</u>	
AV HÅVARD HOLM BJØRNEBEKK	73
 <u>KAPITTEL 7</u>	
Ungdomstid – identitet, kvalifisering og endring AV ÅSE STRANDBU OG ANDERS BAKKEN	76
Hva er ungdom?	77
Identitet	78
Skole.....	79
Fritid	80
Familie.....	82
Avslutning	83
 <u>VENNER ELLER BESTEVENN</u>	
AV KAINAT ELAHI RAFAT	85
 <u>KAPITTEL 8</u>	
Identitetsdannelse i en kaotisk tid AV JESPER JUUL	88
Barns forbilder	89
De pedagogiske institusjonene.....	92
Foreldre.....	93
 <u>KAPITTEL 9</u>	
Starten på livet – mulighetenes tid AV GRO VATNE BREAN, VIBEKE MOE OG ARE BREAN	94
Det sosiale spedbarnet	95
Hjernens utvikling.....	96
Sosial og følelsesmessig utvikling.....	97
Graviditeten: muligheter og sårbarheter.....	99
Utfordringer i utviklingen	100
Har alle spedbarn i Norge de samme mulighetene?	101
Starten på livet – mulighetenes tid	104
 <u>MAMMA OG PAPPA</u>	
AV ASTRID GRUNDT LEINE	105

KAPITTEL 10

Familien som oppvekstarena for barn og unge AV HANNE HAAVIND	106
Hva skal barn med sin egen familie?	107
Tilhørighet skapes	108
Omsorg bygges inn i hverdagslivets rutiner.....	110
Utviklingsstøtten følger barnets initiativ og mestring	111
Hva slags foreldre vil barn helst ha?	112
Hvem støtter foreldrenes arbeid for å skape et robust hverdagsliv med sine barn?.....	113
Barna bringer sine erfaringer mellom hjemme og ute	118
Familien støtter den organiserte barndommen.....	119
Ungdom med økende selvstendighet – men avhengig av familien	120
Hvis barna kunne bestemme – hvilke foreldre skulle da få lov til å flytte fra hverandre?.....	121
Sosiale utfordringer for barnefamilie	123

KAPITTEL 11

«Jon spiller ikke fotball» AV LARS GRUE	126
Innledning	127
Å få et barn som ikke er helt som alle andre barn	127
Barnet kommer.....	129
Når barnet er diagnostisert.....	130
Tiden går og barnet får en plass i familien.....	130
Barnets møte med samfunnet utenfor familien.....	133
Avslutning	134

KAPITTEL 12

Mine, dine og våre foreldre. Mine, dine og våre barn. AV KIRSTI RAMFJORD HAALAND	138
Hva risikerer barn ved å gi uttrykk for egne synspunkter når de lever i to familier?	139
Makt og ansvar	141
Barns omsorg for voksne	142
Frykten for å bli glemt.....	142
Barns stemme	144
Reaksjoner på nyetablering	145
Barnet i nyfamilien	145
Hvem er jeg?	146
Regler og normer i nyfamilien.....	147
Jeg er steforelder!	148

IDENTITET

AV HÅVARD BING	149
----------------------	-----

KAPITTEL 13

Migrasjonens barn AV HILDE LIDÉN OG ANJA BREDAL	150
Nefissa.....	151
Jay.....	153

Yusuf.....	156
Å bli sett på som annerledes	157
Foreldres autoritet vs. de unges autonomi	159
Barn i migrasjonsprosesser – minoritetsfamiliens sosiale status	162
 KAPITTEL 14	
Barnets beste – hvem bestemmer? AV LOVELEEN RIHEL BRENNÅ	166
Barnets beste, hva er det?.....	167
Jeg har ikke valgt å leve med kulturkonflikter!.....	168
De vanskelige overgangene mellom hjemmet og skolen.....	169
To verdener i konflikt.....	170
I mine drømmer lå min fremtid	171
«Den ene» som viser vei, kan være hvem som helst.....	171
 KAPITTEL 15	
Barnets rett til utdanning og realiteter i norsk skole AV THOMAS NORDAHL	174
Skolens to hovedoppgaver eller motiv.....	175
Barndommen foregår i pedagogiske institusjoner.....	176
Hvordan presterer elevene i dagens skole og hvordan trives de?	179
Skolens muligheter	182
 KAPITTEL 16	
«Folk tror at vi sover i lavvu» AV KNUT HAANES OG CAMILLA KAYED	186
En samisk oppdragelsesform?	187
Hvor samisk er jeg, eller hvor norsk?	188
Å lære sitt morsmål.....	190
Retten til å bli hørt – i et samisk perspektiv.....	193
Hvor går veien videre?	193
 REGNBOGEDANS	
AV EVA ERIKSTAD.....	195
 MED EN STORM I HJERTET	
AV NIKOLINE RASMUSSEN	196
 HJERNEN TIL KRISTINE LOKER HVILELØST RUNDT NÅR DU ER I NÆRHETEN	
AV KRISTINE O. GUSTAVSEN	198
 SOLBRENT BLÅMERKER	
AV HÅKON RYDLAND	199
 NÅR DU TAR KONTROLLEN	
AV EVA ERIKSTAD.....	202

FLYTIMER

AV MARTA ALSTADSÆTER.....	204
---------------------------	-----

DET KITLAR

AV KRISTINE O. GUSTAVSEN.....	206
-------------------------------	-----

SNØHVITT HÅP

AV KRISTINE O. GUSTAVSEN.....	207
-------------------------------	-----

KAPITTEL 17

Berusende ungdomstid AV HILDE PAPE.....	208
Ikke bare fyll og fanteri.....	209
Utfordringer og utviklingsoppgaver.....	209
(Vrang)forestillinger om ungdom og rus.....	211
Mot strømmen: Hvorfor holder noen seg unna alkohol?.....	212
Med strømmen: Hvorfor begynner ungdom flest å drikke alkohol?.....	213

KAPITTEL 18

Når omsorgen svikter AV REIDUN FOLLESØ.....	216
Samfunnets ansvar for barn.....	217
Barnevernet – hva gjør de?.....	218
Barnets beste – det enkleste og det vanskeligste.....	220
Barns rett til å bli hørt.....	221
Å snakke med barn.....	223
Familiens barn – eller barnets familie?.....	225

KAPITTEL 19

Når det utvikler seg for langt i feil retning AV SVEIN ØVERLAND.....	228
Innledning.....	229
Definisjon av psykiske problemer og lidelser.....	229
Forekomst av helseplager og psykiske lidelser hos barn og ungdom.....	229
Utviklingsteori som utgangspunkt for å forstå skjevutvikling.....	231
Årsaker til skjevutvikling hos barn og ungdom.....	232
«Onde sirkler» i forholdet mellom barn og foreldre ved skjevutvikling.....	233
«Onde sirkler» i forholdet mellom barn og hjelpeapparatet.....	234
Oppsummering.....	235

KAPITTEL 20

Alvorlige atferdsproblemer og antisosialitet AV RAGNHILD T. BJØRNEBEKK OG GUNNAR BJØRNEBEKK.....	238
Innledning.....	239
Alvorlig problematferd og antisosialitet.....	240
Tre karakteristiske løyper til utvikling av antisosialitet – tre ulike grupper av ungdom – tre ulike årsaksgrupper.....	242
Noen bilder fra studien «Veier til vold – om unge ute av kontroll».....	247

KAPITTEL 21

Barn i familier med lav inntekt AV SIRI YTREHUS.....	264
Hva mener vi med barnefattigdom i Norge?.....	265
Inntektsfattigdom	266
Risikogrupper.....	267
Familien og forsørging	268
Bostedet og de lokale velferdstjenestene	270
Boligen og de nære omgivelsene.....	270
Barne- og ungdomsgruppen.....	271
Konklusjon	272

KAPITTEL 22

Barn og ungdom utsatt for seksuelle overgrep – blir de hørt? AV TINE K. JENSEN	274
Hvorfor forteller mange barn ikke om pågående seksuelle overgrep?	275

DET ER DEG

AV ANNA S. ALBRIGTSEN.....	283
----------------------------	-----

KAPITTEL 23

Barnetro og tro på barnet AV STURLA J. STÅLSETT	286
«Kjære Gud, jeg har det godt ...»	287

KAPITTEL 24

Den kommersialiserte barndommen AV ARNE JOHAN VETLESEN	292
---	-----

KAPITTEL 25

Barn som forbrukere – konsekvenser, utfordringer og muligheter AV BJØRN ERIK THON OG ANNA CHARLOTTE AMDAL NEUMAYER	304
Hvor mye, hvordan og hva kjøper forbrukerbarna?	305
Barn som reklamemottakere.....	305
Hvilken beskyttelse gis barn gjennom dagens regelverk?.....	305
Er dagens regelverk godt nok?	307
Hvordan beskytte barn i en digitalisert verden – er kampen mot kommersialiseringen tapt?.....	308

KAPITTEL 26

Og Line sa AV ERLING DOKK HOLM.....	310
På vei mot en ny tilstand.....	312

KAPITTEL 27

Barn og digitale medier AV EVA LIESTØL	316
Innledning.....	317
Spilledilla.....	317
Samfunnsansvar: regulering eller opplysning.....	319
Dataspill og samspill	320

Internett og brukervett.....	322
Barns digitale kompetanse – endring av status	325
Råd og veiledning til foreldre i et marked for bekymring	326
 KAPITTEL 28	
Fritidens betydning AV HÅVARD BJERKE	330
Barns rett til fritid og hvile.....	331
Hva gjør barn og unge på fritiden?	332
Fritidens betydning for samfunnet	333
Fritid for alle.....	334
Barn og unge som aktive deltakere.....	335
 KAPITTEL 29	
Liten? Jeg? Langtifra AV KJERSTI LERSBRYGGEN MØRK.....	336
Barnlig frihet, voksen støtte	337
Ulykkelige barn, uansvarlige voksne.....	338
Likeverdig eller underdanig – makt og avmakt i endring	340
 KAPITTEL 30	
Fremtiden på spill AV JON BING	344
 NOTER	356
 FORFATTERPRESENTASJON	376
 BILDELISTE	379
 FNS KONVENSJON OM BARNETS RETTIGHETER	381